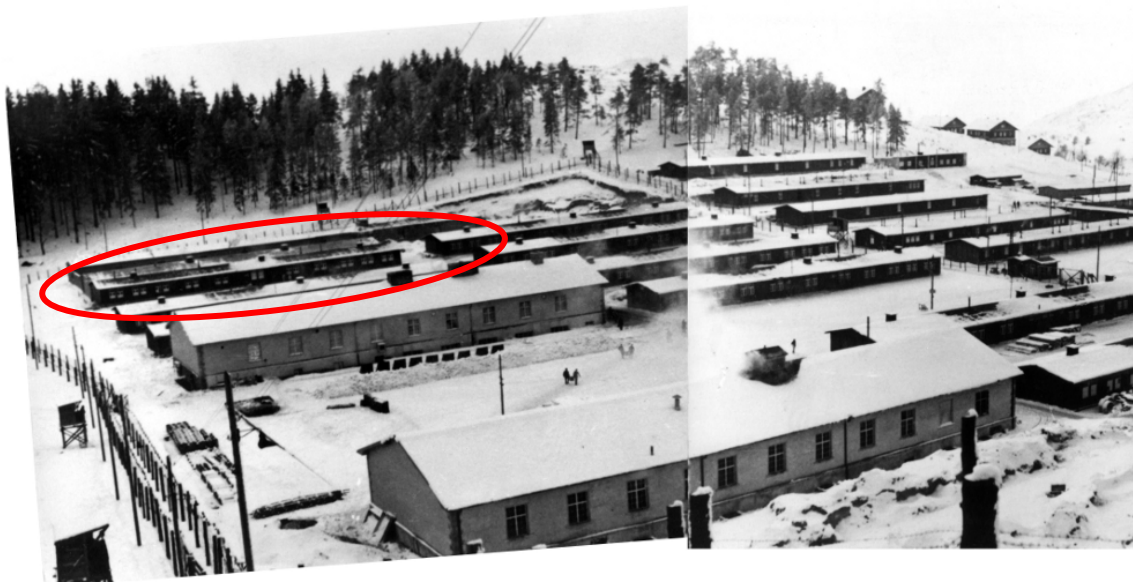

Téma: Jak se zacházelo s historií koncentračního tábora Flossenbürg Modul: Porovnávání fotografií

Faktické informace: Nemocniční baráky

Pohled na areál koncentračního tábora, zcela vzadu nemocniční baráky, zima 1939/40,
Foto: neznámý autor, soukromá sbírka, otištěno v: KZ-Gedenkstätte Flossenbürg / Stiftung bayerische Gedenkstätten (Hrsg.): Konzentrationslager Flossenbürg 1938–1945. Katalog zur ständigen Ausstellung, Flossenbürg 2008, str. 48.

Budovy pro nemocné, nazývané také marodka nebo nemocniční baráky, se skládaly za tři oddělených baráků za budovou prádelny a skladem prádla, ve kterých byli umístěni těžce nemocní vězni. Už svou konstrukcí nebyly tyto baráky vhodné pro nemocné. Stejně jako ostatní vězeňské baráky byly postaveny z dřevěných prefabrikátů a byly špatně izolované. Vytápění i větrání bylo zcela nedostačující.

Těžce nemocní vězni zde byli zpravidla jen provizorně ošetřeni a většinou neměli přístup k nutně potřebným lékům. Jednotlivým kápům (dozorcům z řad vězňů), kteří na marodce pracovali, se občas podařilo nemocným poskytnout pomoc. To, jestli byl některý vězeň ošetřen, často záleželo na jeho postavení v táboře.

Lékaři SS nemocné zpravidla neošetřovali sami, ale pouze určovali, jaké ošetření by mělo následovat. Někteří z nich prováděli bolestivé operace. Také kastrace a zabíjení vězňů vykonávali lékaři SS. Pro plánované masové vraždy byli v nemocničních barácích vybráni sovjetští váleční zajatci a polští vězni, kteří byli posléze usmrceni injekcemi s jedem. Záměrné zanedbávání, trvalá podvýživa, špatné hygienické podmínky a epidemie vytvořily z marodky místo smrti. Mnoho nemocných vězňů se proto snažilo vyhnout se pobytu v nemocničních budovách a vrátit se do svých „normálních“ baráků.

Polský vězeň Tadeusz Sobolewicz vzpomíná na „selekce“ vězňů v budově pro nemocné:

„Většinou jednou za měsíc nařídil lékař SS Schmitz prohlídku vězňů. Ta se odehrávala – bez ohledu na roční období a počasí – ve sprchách. Někteří zdravější vězni, ke kterým jsem tehdy patřil i já, pomáhali ostatním, kteří se sotva udrželi na nohou. Esesák Schmitz pak poručil vězňům postavit se pod sprchy a nechal na ně pouštět střídavě studenou a teplou vodu. Úplně vysílení vězni, z nichž mnozí měli horečku, se pak šasto skáceli na podlahu sprch a umírali vyčerpáním. A právě o to Schmitzovi šlo.

Jednoho dne (...) se svěřil ošetřovatelům, kteří mu asistovali, že od té doby co převzal nemocniční baráky ve Flossenbürgu, dosahuje měsíční počet úmrtí více než 200.“

Zdroj: Tadeusz Sobolewicz: Aus dem Jenseits zurück, Oswiecim 1993, str. 238-239.

Tadeusz Sobolewicz se narodil v roce 1923 v polské Poznani. V roce 1940 byl kvůli účasti na polském odboji proti Němcům zatčen gestapem. Byl vězněn v koncentračním táboře Osvětim, odkud byl v březnu 1943 přeložen na otrocké práce do několika dalších táborů. V pobočném táboře Mülsen v Sasku utrpěl těžké popáleniny, načež byl v květnu 1944 převezen do Flossenbürgu, kde strávil delší dobu na marodce. Od března 1945 byl nasazen na nucených pracích v Řezně. Byl osvobozen americkou armádou na pochodu smrti v hornobavorském městečku Laufen. Po válce se stal hercem.

→ Osvobození vězni v nemocničním baráku, 4. května 1945 (Foto: US Army Signal Corps; National Archives, Washington D.C.)

Když americká armáda 23. dubna 1945 osvobodila koncentrační tábor Flossenbürg, nacházelo se v něm ještě asi 1500 na smrt nemocných vězňů. Američtí vojenští lékaři jim okamžitě poskytli lékařskou pomoc. Na tábor byla uvalena karanténa

a byla provedena opatření proti epidemiím, například proti tyfu. Přesto na následky věznění v táboře umírali stále další vězni. Nemocniční baráky byly do konce května 1945, dokud tábor neopustili poslední vězni, užívány jako nemocniční oddělení se skutečnou lékařskou péčí.

Areál koncentračního tábora pak sloužil jako zajatecký tábor pro příslušníky SS a následně jako zachytný tábor pro tzv. displaced persons z Polska, tedy osoby cizí státní příslušnosti, které se po skončení války pohybovaly na německém území. V této době už nemocniční baráky pravděpodobně nebyly využívány k ošetřování nemocných. Lékařská péče byla zřejmě poskytována v bývalém prostoru pro SS.

Stejně jako ostatní baráky byly i nemocniční baráky do roku 1950 postupně strženy. V roce 2001 nechal Památník základy těchto budov odkryt a zdokumentovat. Dnes je možné vidět už jen základy jednotlivých baráků.

← Areál tábora v 50. letech 20. století (Část panoramatické fotografie).
Foto: neznámý autor, Památník Flossenbürg.

← Odkryté základy podávají obraz o původním rozdělení místností v nemocničním baráku (Foto: Památník Flossenbürg, 2001)